

HISTORIA CERAMIKI

Porcelana w Europie

Wydział Inżynierii Materiałowej i Ceramiki

Marco Polo w 1295 roku przywiózł do Europy pierwsze wiadomości o porcelanie chińskiej.

Wykonanie białej i przeświecalnej porcelany stało się możliwe dzięki odkryciu unikalnego surowca (Petundse) składającego się z kaolinu i skalenia (wzgórze Kao-ling).

Od tej nazwy pochodzi określenie skały, mającej tak istotne znaczenie w historii kultury materialnej człowieka; w 1867 roku Johnson i Blake – nazwali jeden z najważniejszych dla ceramiki minerałów ilastych >*kaolinit*< a skałę >*kaolin*<.

Marco Polo spopularyzował nazwę

„porcelana”

która pochodzi od łacińskiej nazwy
muszli

>genus porcellana<

przez analogię do ich bieli i połysku

Pierwsze próby otrzymywania porcelany w Europie

Włochy:

- ✓ Ferrara /na dworze Alfonsa I d'Este/
- ✓ Florencja /na dworze Medyceuszy/
 - Księżę Franciszek I, lata 1547-1587

Francja:

- ✓ St. Cloud,
- ✓ Lille,
- ✓ Chantilly,

Holandia:

- ✓ Deft,

Europejska porcelana twarda Miśnia

Johan Friedrich **Böttger** /1682-1719/

Walter Ehrenfried Tschirnhausen

1707 rok – czerwona kamionka

/kamionka böttgerowska/

28 marca 1709 roku – biała porcelana, oparta o

dwa podstawowe

składniki: kaolin i skaleń,

Europejska porcelana twarda Miśnia

6 czerwca 1710 roku

otwarcie manufaktury w Miśni,

W 1711 – 40 pracowników,

W 1721 – 92 pracowników,

W 1765 – 731 pracowników,

malarz:

Johan Gregorius **Höroid** /od 1720 roku/

rzeźbiarze:

Johan Gottlieb **Kirchner**

Johan Joachim **Kaendler**

Europejska porcelana twarda Miśnia

Wzór cebulkowy /Zwiebelmuster; Blaumalerei Zwiebel / 1735-1740r.
zobnictwo podszkliwne kobaltem

Europejska porcelana twarda Miśnia

Małpia
Orkiestra
~1753 r.

Europejska porcelana twarda Miśnia

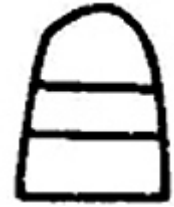

Sygnatury od 1710 r.

Historia europejskiej porcelany

- ❖ 1719 – manufaktura w Wiedniu,
- ❖ 1738 – manufaktura w Vincennes,
- ❖ 1756 – manufaktura w Sèvres,
- ❖ 1747 – manufaktura w Petersburgu,
- ❖ 1751 – manufaktura w Berlinie,
- ❖ 1771 – manufaktura w Limoges,
- ❖ 1775 – manufaktura w Kopenhadze,

Manufaktura w Wiedniu

1719 – manufaktura w Wiedniu,

- kaolin sprowadzono z Passau (obecnie Niemcy),
- 1744r. manufakturę kupuje Maria Teresa,
- 1744-1784 - rozkwit manufaktury,
- charakterystyczne dekoracje „*a la Watteau*”,
- wynalazca wielu barwników - Josef Leithner,
- 1864r. upadek manufaktury,

Porcelana miękka - Francja

- ❖ 1673-1696 - Rouen,
- ❖ 1696 – Saint-Cloud (porcelana frytowa),
- ❖ 1725-1730 – Chantilly,
- ❖ 1734 – Mennecey,

Manufaktura w Vincennes-Sèvres

1738 – manufaktura w Vincennes,

1756 – manufaktura w Sèvres,

- początkowo produkowano wyroby z porcelany miękkiej,
- od 1769r. uruchomiono produkcję porcelany twardej,
- w XVIII w. Sevres słynęło z kruchej, delikatnej i dodatkowo ażurowej porcelany w stylu rokoko,
- XIX w. – innowacje: jednolity skład mas i czas wypalania, nanoszenie barwnej masy przy pomocy pędzelka, nadawanie metalicznego połysku wyrobom, iryzacja wewnętrznych powierzchni, modelowanie przy pomocy sprężonego powietrza,

Manufaktura w Petersburgu

1747 – manufaktura w Petersburgu

- w 1747 r. zestawienie właściwej masy porcelanowej przez D. I. Winogradowa,
- pierwsze wyroby to tabakierki, guziki oraz filiżanki z dekoracją reliefową i malowaną (podszkliwnie),
- od 1765 r. produkcja wielkich serwisów (Arabeskowy, Jussupowa, Gabinetowy) i figurek (sprzedawcy uliczni, rzemieślnicy, Ludy Rosji),
- osiągnięcia techniczne: biskwity, barwione masy, farby emaliowe i nowe farby podszkliwne,

Manufaktura w Berlinie

1751 – manufaktura w Berlinie

- najwcześniejsze produkty pod silnym wpływem ceramiki z Miśni,
- charakterystyczny motyw malarski - "*Deutsche Blumen* „,
- w 1763 r. manufaktura przeszła na własność Fryderyka II - dekoracje bogate w scenki rokokowe i ornamenty reliefowe,
- od pocz. XIX w. przeważają wpływy klasycyzmu i technika litofanii,
- manufaktura berlińska upaństwowiona w 1918 r. przetrwała do dziś,

Manufaktura w Limoges

1771 – manufaktura w Limoges

- początek produkcji po odkryciu kaolinów w Saint-Yrieix-la-Perche, niedaleko Limoges,
- produkcja trwała do 1930 r.,
- obecnie w okolicy Limoges znajduje się wiele zakładów produkujących porcelanę,

Manufaktura w Kopenhadze

1775 – manufaktura w Kopenhadze

- odkrycie złóż kaolinu na Bornholmie w 1756 r.,
- w 1779 r. - mianowanie Królewską Duńską Wytwórnią Porcelany.
- okres rozkwitu po 1780 r.,
- wyroby pod silnymi wpływami zakładów niemieckich,
- słynny serwis Flora Danica (1790-1802),
- stosowanie zróżnicowanych efektów glazurowania (lustry, krakelury) i różnorodnej gamy barwnej (barwy niebieskie, szare, zielonkawe),
- drugą wytwórnię porcelany w Kopenhadze założono w 1853 r.,

Manufaktura w Kopenhadze

1770 r.

Porcelana twarda - Anglia

- odkrycie przez Williama Cookworthy w Kornwalii pokładów surowca (*Cornish Stone*),
- masa podobna w składzie (kaolin i skaień) do składu masy porcelany chińskiej,
- w latach 1768-1770 produkcja w manufakturze w Plymouth,
- w 1770 r. produkcję przeniesiono do Bristolu,

Bone China - Anglia

- *Bone China* – porcelana kostna (1789-1793r.),
- twórca Josiah Spode,
- masa:
 - kaolin,
 - kwarc,
 - popiół kostny !,

